

Tämä kuva, tekijä Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: [CC BY-SA](#)

Historia ylioppilaskokeessa

Ennen koetta

- Tietokoneessa pitää olla USB-portti ja paikka Ethernet-kaapelille. Tietokoneen lisäksi tarvitset myös tietokoneen latausjohdon ja kuulokkeet, voit ottaa halutessasi mukaan myös tietokoneen hiiren, mutta sen pitää olla langallinen.
- Tullessasi koepäivänä kokeeseen ota mukaan myös kirjoitusvälineet, eväät ja henkilöllisyystodistus. Eväät tulisi olla rasiassa, pussissa tai pullossa, jossa ei ole tekstiä. Muista selvittää, missä koe pidetään, ja olla paikalla ajoissa.
- Koetilaisuudessa on sinulle varattu paikka, jossa on koulun numero ja oma kokelasnumerosi.

LISÄTIETOA!

Ethetnet-
kaapeli

USB-portteja

OK
(pitää olla johto!)

Miten toimin sähköisessä yo-kokeessa?

Etukäteen

- Tiedät, millä koneella teet kokeen (oma tai lainattu).
- Olet harjoitellut sähköisen Abitti-koejärjestelmän käyttöä.
- Osaat kiinnittää verkkopiuhan tietokoneeseesi.
- Osaat käynnistää tietokoneesi USB-tikulta ja buutata koneen.
- Sinulla on kuulokkeet, jotka on liitetty koneeseen ja olet testannut kuulokkeiden toimivuuden.

Kokeessa

- Tule koululle hyvissä ajoin koepäivän aamuna (klo 8.00)
- Muista hyvät eväät
- Tarkista, milloin ja missä tilassa koe alkaa.
- Selvitä muut mahdolliset koulukohtaiset käytänteet, esimerkiksi viedäänkö koneet koetilaan jo aiemmin.
- Ota mukaan henkilöllisyystodistus, tietokone, virtajohto, kuulokkeet ja kynä.

KOETEHTÄVÄT HISTORIAN YO-KOKEESSA

Koetehtäviin vastaaminen

Tutustu kaikkiin koetehtäviin huolella ja päätä, mihin vastaat.

- Suunnittele vastauksesi.
- Käytä koko koeaika: varaa esim. 1 tunti/ kysymys.
- Historian kokeessa sinulla kuluu aikaa koeaineistojen tutkimiseen!
- Vastaa kysymyksiin kunkin tehtävän vastauskenttään.
- Älä kirjoita mitään sellaisen tehtävän vastauskenttään, johon et vastaa.
- **Älä vastaa liian moneen tehtävään: silloin huonoimmat otetaan huomioon arvioinnissa!**

Sähköisessä kokeessa...

- Jos lähdet pois paikaltasi, lukitse näyttö.
- Kun lopetat kokeen, PÄÄTÄ KOE ja sammuta koe hallitusti. Älä irrota tikkua ennen kuin kone on varmasti sammunut!
- Kun lopetat kokeen palautat muistitikun valvojalle.
- Jos suunnittelet vastauksiasi konseptipapereille, kirjoita suunnittelupaperiin nimesi ja kokelasnumerosi. Yliviivaa suunnittelupaperisi. Palauta myös konseptit valvojalle lopetettuasi kokeen.

HISTORIAN KOE JA TEHTÄVÄT

- Koe on kaksiosainen.
- Osassa I on kuusi 20 pisteen tehtävää ja osassa II kolme 30 pisteen tehtävää.
- Saat vastata **enintään viiteen tehtävään**. Näistä tehtävistä enintään kaksi saa olla osasta II. Kokeen maksimipistemäärä on 120. Sen saavuttaminen edellyttää, että vastaat kolmeen osan I tehtävään ja kahteen osan II tehtävään.

Yleensä tehtävänannossa on:

- Tulkitse, tarkastele, erittele, vertaile, pohdi tai arvioi.
- Tehtävät saattavat jakautua a) b) ja c) kohtiin. Muista vastata kysymyksen kaikkiin osioihin.
- Vastauksen laajuus kannattaa suunnitella tarjolla olevan pistemäärän mukaan!

AINEISTOTEHTÄVÄT

- Tehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja esimerkiksi tekstejä, taidekuvia, pilakuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita.
- **Muista viitata aineistoon!** Viittaa kirjoittajaan ja lähteeseen. Myös videoihin täytyy osata viitata vastauksen alussa
- Katso mitä tehtäväannossa pyydetään tekemään aineistolle → tee riittävästi huomioita kuvasta, teksteistä tai videosta → näistä saa usein hyvin pisteitä!
- Historiassa keskeistä on myös tehtävissä **lähdekritiikki!** Pohdi siis miksi joku kirjoittaa mitä kirjoittaa...

Lähdekritiikki

- Lähdekritiikillä tarkoitetaan lähteen taustojen, luonteen ja luotettavuuden arviointia
- Voidaan jakaa kolmeen osioon:
- **1. LÄHTEEN TAUSTOITTAMINEN**
- Ymmärrätkö mikä on lähteen luonne ja tarkoitus? Mistä tekstissä on kysymys? Kuka se on tuottanut? Milloin se on laadittu?
- **2. KONTEKSTUALISOINTI**
- Tulkitse lähde aikakauden lähtökohdista käsin. Millaisissa olosuhteissa lähde on laadittu?
- **3. TULKINTA JA VERTAILU**
- **Oman tulkinnan vahvistaminen vertailemalla.** Jos tehtävässä on useampia lähteitä, vertailun kautta voi pohtia myös lähteiden luotettavuutta

Mistä kursseista kysymykset tulevat?

- Pakollisista Hi1-Hi3 kustakin yksi tavallinen 20 pisteen tehtävä ja yksi 30 pisteen tehtävä
- Syventävistä kursseista Hi4-Hi6 jokaisesta yksi 20 pisteen tehtävä
- Joku tehtävistä voi olla ns. kurssien rajat ylittävä
- Lisäksi tehtävissä voi olla ns. ainerajat ylittävä teema

Osa I: 20 pisteen tehtävät

Vastaa 3–5 tehtävään.

1. Taudit historiassa		20 p.
2. Saksan ulkopolitiikka 1930-luvulla	Aineisto	20 p.
3. Bobrikovin arvio Suomen tilanteesta	Aineisto	20 p.
4. Läntisen kristikunnan ja islamilaisen maailman vuorovaikutus keskiajalla		20 p.
5. Suomen keskiajan historian lähteet ja niiden tulkinta	Aineisto	20 p.
6. Länsimaat ja Afrikka	Aineisto	20 p.

Osa II: 30 pisteen tehtävät

Vastaa 0–2 tehtävään.

7. Yhdysvaltain talouslama 1930-luvulla	Aineisto	30 p.
8. Kylmä sota ja kuuma rauha	Aineisto	30 p.
9. Suomalainen siirtolaisuus	Aineisto	30 p.

Koe yhteensä **120 p.**

Tutustu vanhoihin yo-tehtäviin osoitteessa: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/08/19/2020-syksy-historia>

Käytännössä siis koe näyttää tältä:

- Tehtävä 1 Hi1 kurssilta (ihminen ja ympäristö)
 - Tehtävä 2 Hi2 kurssista (Suomen historiaa)
 - Tehtävä 3 Hi3 kurssista (Kansainväliset suhteet)
 - Tehtävä 4 Hi4 kurssilta (Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys)
 - Tehtävä 5 Hi5 kurssilta (Suomen varhaishistorian kurssi)
 - Tehtävä 6 Hi6 kurssilta (Kulttuurit kohtaavat)
-
- Tehtävä 7 Hi1 kurssilta (ihminen ja ympäristö)
 - Tehtävä 8 Hi2 kurssilta (Suomen historiaa)
 - Tehtävä 9 Hi3 kurssilta (Kansainväliset suhteet)

Lue siis erityisen huolellisesti kurssit Hi1-Hi3

Kokeessa voi olla oppiainerajat ylittäviä tehtäviä!

Näistä tehtävistä saat valita VAIN 2

Kypsyyttä osoittavat esimerkiksi:

- Asioiden käsittely ilmentää tietojen ja taitojen itsenäistä hallintaa ja kykyä niiden soveltamiseen
- Vastaus osoittaa monipuolisia ja kehittyneitä tiedonkäsittelytaitoja.
- Tehtävän kannalta olennaisia tietoja on riittävästi.
- Kokonaisuus on jäsennelty ja asiasisällöltään johdonmukainen.
- Syitä ja seurauksia tarkastellaan asianmukaisesti eri näkökulmista.
- Esitetyt väitteet perustellaan selkeästi.
- Tehtäviin liittyviä aineistoja käytetään tarkoituksenmukaisesti.
- Esitetyt tiedot asetetaan laajempiin asiayhteyksiin.
- Erityisesti pohdiskelua edellyttävissä tehtävissä erotetaan tosiasiat, perustellut kannanotot ja mielipiteet.

Suorituksen arvoa alentavat esimerkiksi:

- Suorituksessa on selviä asiavirheitä.
- Ajatukset on ilmaistu epäselvästi tai epätarkasti.
- Esitetyt tiedot osoittavat, että kokelas on käsittänyt tehtävän väärin, tai ne ovat muuten tehtävänannon kannalta epäolennaisia; vastauksen pituus ja detaljien määrä eivät sinänsä ole ansioita.
- Vastaus rakentuu pelkästään mielipiteiden varaan.
- Suorituksessa toistetaan samoja asioita.
- Yleisten arvosteluperusteiden lisäksi painotetaan kunkin reaaliaineen luonteen mukaista esitystapaa ja kielenkäytön täsmällisyyttä.

Kokeeseen valmistautuminen

- **Motivaatio?!**
- **Tee lukusuunnitelma, muista sopiva vuorottelu levon ja rentoutumisen ja opiskelun välillä**
- **Opiskele!** Voit osallistua preliminääriin, vaikka et olisi kertauskurssilla mukana. Ota yhteys oppiaineen opettajaan ja reaalin ainevastaavaan.
- **Hanki kertauskirja historiaan**
 - **Yleiskuvan hahmottaminen:** Lue kertauskirjaa, kirjojen sisällysluetteloita, silmäile otsikoita ja kuvia
 - **Kertaa:** Lue kurssimuistiinpanoja, tee omia muistiinpanoja, yhteenvetoja, käsitekarttoja...
 - **Muista! Kokonaisvaltainen** asioiden hallinta on tärkeintä ja kun **ymmärtää** asiat oikein, ne useimmiten myös muistaa oikein.
 - **Tutustu yo-kokeeseen:** lue vanhoja yo-kokeita, kiinnitä huomiota erilaisiin kysymystyyppeihin, harjoittele ratkaisemalla vanhoja yo-tehtäviä

Linkkivinkkejä

- Tutustu alla oleviin sivustoihin, joissa on hyviä vinkkejä opiskeluun:
- Abitreenit: <https://yle.fi/aihe/abitreenit/historia>
- YTL:n ohje digitaalisesta kokeesta
https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Sahkoinen_tutkinto/historia_tiedote_fi.pdf
- [Kymmenen tapaa olla oppimatta – joko olet kokeillut näitä?](#) (yle.fi)
- [Paranna muistiasi näillä maailmanmestarin neuvoilla](#) (yle.fi)
- Yksi keino opiskelun viivyttelyn selättämiseen on **pomodoro-tekniikka**. ([Miten poimii pomodoro -tekniikka?](#), YouTube, Duunitori)
 - Voit käyttää apunasi myös Työterveyslaitoksen sivuilla olevaa [Fokuskelloa](#), jonka avulla voit itse asettaa haluamasi pituisia työskentelyajanjaksoja ja taukoja.
- Video [Aivot antakaa mun lukea pls :c](#) (YouTube, Tarawi) kuvaa hyvin **viivyttelyä** eli epärationaalista asioiden eteenpäin siirtämistä. Siitä koituu itselle haittaa ja harmia ja ilmiö on tuttu suurimmalle osalle opiskelijoista.

Opiskeluvinkkejä

Opiskellessasi kirjan lukua, tee samalla tiivistelmä omin samoin luvun sisällöistä

Tee lukiessasi avainsanalistoja eri aihepiireistä. Tämän jälkeen voit kerrata mieltimällä, mitä aihepiirejä liität kuhunkin avainsanaan

Kokeile ajankäytön rytmittämistä:

1. Työskentele keskittyneesti esim. 25 minuuttia
2. kirjaa lyhyesti ylös pääasiat siitä, mitä opit tai mikä herätti kysymyksiä
3. pidä 5 minuutin tauko
4. työskentele vielä kolme 25 minuutin jaksoa ja pidä sitten pidempi tauko 15-30 minuuttia

Vie kännykkä tms. eri huoneeseen!

Tee keskeisistä asioista käsitekarttoja, kiinnitä huomiota asioiden välisiin suhteisiin ja syy-seurausketjuihin

Lukion historian
kurssien keskeisiä
sisältöjä

HI1 ihminen ja ympäristö kurssin keskeiset sisällöt

- Historia tieteenalana
- Pyyntikulttuureista korkeakulttuureihin ja kauppavaltioihin
- Keskiajan talous ja yhteiskunta
- Maailmantalouden syntyminen
- Teollistumisen edellytykset sekä taloudelliset ja yhteiskunnalliset seuraukset
- Modernin kulutusyhteiskunnan kehitys ja talouskasvun rajat

HI2 kurssin keskeiset sisällöt

Miten Suomesta tuli Suomi?

- Ruotsin ajan perintö ja autonomian merkitys sekä 1860-luvun murroskausi
- kulttuuriset, yhteiskunnalliset ja sosiaaliset muutokset 1800- ja 1900-lukujen taitteessa

Suomen itsenäistymisprosessi ja itsenäisyyden alkuvuodet

- itsenäistyminen kansainvälisessä kontekstissa
- sisällissodan syyt ja seuraukset sekä eheyttämisen aika

Suomi kansainvälisissä konflikteissa

- turvallisuuspoliittiset vaihtoehdot ennen toista maailmansotaa
- Suomi toisessa maailmansodassa
- Suomen sisäpolitiikka ja asema kansainvälisessä politiikassa kylmän sodan aikana ja sen jälkeen

Kohti nykyistä Suomea

- yhteiskunnan ja talouden rakennemuutokset ja hyvinvointivaltio
- kulttuuri, tiede ja osaaminen
- kulttuurisesti monimuotoistuva ja kansainvälistyvä Suomi

HI3 kurssin keskeiset sisällöt

- **Kansainvälisen politiikan perusteet**
 - historian käyttö politiikan välineenä
- **Kansallisvaltioiden huippukausi ja maailmansotien aika**
 - imperialismiin, nationalismiin ja muiden aatteiden vaikutukset kansainväliseen politiikkaan ja yhteiskuntaan
 - ensimmäisen maailmansodan seuraukset
 - demokraattiset ja totalitaariset valtiot kansainvälisessä politiikassa
 - ihmisoikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat
 - toinen maailmansota seurauksineen
- **Jakautunut maailma**
 - kylmän sodan supervaltakilpailun ideologiset, taloudelliset ja sotilaalliset muodot
 - dekolonisaation merkitys ja vaikutukset
 - kylmän sodan päättyminen ja sen seuraukset
- **Keskinäisriippuvuuden maailma**
 - Lähi-itä ja muut konfliktialueet sekä vastakkainasettelujen monet muodot
 - maailman uudet valtakeskittymät ja niiden vuorovaikutussuhteet
 - YK ja muut kansainväliset rauhanrakentajat

Hi4 kurssin keskeiset sisällöt

- **Antiikin kulttuuripiiri:** kulttuurit ja elämäntavat, tieteen ensiaskeleet ja demokratian synty
- **Keskiajan kulttuuri:** keskiaikainen maailmankuva, uskonto, kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus
- **Uuden ajan murros:** renessanssi ja tiedon vallankumous, reformaation merkitys, itsevaltiuden ajan kulttuuri
- **Valistuksen aikakausi:** luonnontieteellisen maailmankuvan kehitys, valistuksen aatepohja ja sen vaikutukset, ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen
- **Aatteiden ja teollistumisen aika:** keskeiset aatesuuntaukset ja taidevirtaukset, tiede uskonnon haastajana, porvariston vuosisata ja yhteiskunnalliset muutokset
- **Monimuotoinen nykyaika:** massojen aika, populaarikulttuurin synty ja sen kaupallistuminen, kulttuurin globalisoituminen, sukupuoliroolien murros, tieteen kehitys ja median kasvava merkitys

Hi5 kurssin keskeiset sisällöt

- **Suomen alue ennen ristiretkiä:** tutkimusmenetelmät ja käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä, rautakautinen heimoyhteiskuntien Suomi
- **Keskiaika:** Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen, kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen, yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri
- **Uusi aika:** reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta, Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen, sääty- ja maatalousyhteiskunta, kehittyvä talous
- **Ruotsista Venäjän osaksi:** Suomen aseman muutos ja yhteiskunnalliset uudistukset Ruotsin ajan lopulla, Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty, kansallinen herääminen, sivistys, tiede ja taide

Hi6 kurssin keskeiset sisällöt

- Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet
- Kurssilla tarkasteltavaksi kohteeksi valitaan yksi tai useampi seuraavista:
 - Amerikan alkuperäiskulttuurit
 - Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit
 - Aasian kulttuurit
 - Afrikan kulttuurit
 - arktiset kulttuurit
 - Latinalaisen Amerikan kulttuurit
 - Lähi-idän kulttuurit